

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN OEFENTHERAPEUTEN

Uitkomsten van de peiling van 1 januari 2016

L.F.J. van der Velden

R.J. Kenens

J. Hansen

R. Batenburg

NIVEL

POSTBUS 1568 - 3500 BN UTRECHT

TELEFOON: 030 - 27 29 700

WEBSITE: WWW.NIVEL.NL/BEROEPEN-IN-DE-GEZONDHEIDSZORG

E-MAIL: BEROEPENREGISTRATIES@NIVEL.NL

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
KERNCIJFERS	3
1. INLEIDING EN LEESWIJZER	4
2. KENMERKEN VAN DE WERKZAME OEFENTHERAPEUTEN IN NEDERLAND	5
2.1 LEEFTIJD EN GESLACHT.....	5
2.2 ZELFSTANDIG GEVESTIGD, LOONDIENST OF WAARNEMER	6
2.3 DICHTHEID NAAR STEDELIJKHEID EN REGIO	7
3. ZELFSTANDIG GEVESTIGDEN EN OEFENTHERAPEUTEN IN LOONDIENST	9
3.1 LOCATIES, PRAKTIJK- EN INSTELLINGSTYPE	9
3.2 OMVANG WERKZAAMHEDEN	9
3.3 STOPPEN MET WERKEN?	11
4. OEFENTHERAPEUTEN DIE WAARNEMER OF NOG NIET WERKZAAM ZIJN	12
5. WAT VINDEN DE OEFENTHERAPEUTEN VAN HUN WERK? STELLINGEN	13

KERNCIJFERS

Achtergrond werkzame oefentherapeuten	2014	2016
• Aantal werkzame oefentherapeuten	1.661	1.824
○ Waarvan oefentherapeut Cesar	56%	56%
○ Waarvan oefentherapeut Mensendieck	44%	44%
○ Waarvan werkzaam in een zelfstandig gevestigde praktijk	85%	78%
○ Waarvan werkzaam in loondienst	13%	18%
○ Waarvan werkzaam in zowel een zelfstandig gevestigde praktijk als in loondienst van een instelling	2%	4%
• Percentage vrouw	91%	93%
• Gemiddelde leeftijd	43,1	44,6
Zelfstandig gevestigde oefentherapeuten		
• Percentage werkzaam in solopraktijk	52%	36%
• Gemiddelde werkweek in uren per week ¹	32,7	32,5
• Percentage besteed aan patiëntgebonden taken	78%	58%
• Verwachte stopleeftijd	61,2	63,5
Oefentherapeuten in loondienst (in zelfstandige praktijk en/of instelling)		
• Percentage werkzaam in verpleeg/verzorgingshuis	45%	29%
• Gemiddelde werkweek in uren per week ²	26,8	26,2
• Percentage besteed aan patiëntgebonden taken	87%	67%
• Verwachte stopleeftijd	62,9	61,5
Regionale spreiding		
• Aantal oefentherapeuten per 100.000 inwoners	9,9	14,7
• Provincie met hoogste dichtheid	Utrecht	Gelderland
Nieuwe items en analyses in 2016		
• Ervaart stress van afhankelijkheid zorgverzekeraars		69%
• Ervaart concurrentie van fysiotherapeuten		49%
• Ervaart patiëntenadministratie druk		70%

¹ In 2014 betrof dit alle oefentherapeuten in een zelfstandige oefentherapiepraktijk, in 2016 alleen praktijkeigenaren.

² In 2014 betrof dit alleen oefentherapeuten in loondienst van een instelling, in 2016 oefentherapeuten in loondienst van een instelling én oefentherapiepraktijk.

1. INLEIDING EN LEESWIJZER

Het NIVEL verzamelt sinds 2002 en in opdracht van de VvOCM tweejaarlijks arbeidsmarktgegevens over het aantal, de kenmerken en geografische spreiding van oefentherapeuten in Nederland. De bevindingen worden gepubliceerd in de reeks *'Cijfers uit de registratie van oefentherapeuten'*.

In dit rapport worden de resultaten van de peiling van 1 januari 2016 weergegeven. Net als in 2014 zijn de gegevens verkregen via een online enquête onder oefentherapeuten die bij het NIVEL en de VvOCM geregistreerd zijn. De totale respons bedroeg 36%, hetgeen nog wat hoger uitkomt (42%) als we rekening houden met de onbestelbare uitnodigingen. De respons vormt – net als in voorgaande jaren – een goede afspiegeling van de populatie van werkzame oefentherapeuten in Nederland. Zo is het percentage vrouwen onder de responsgroep 93% en onder de totaal aangeschreven groep 90%, en verschilt de gemiddelde leeftijd ook nauwelijks (responsgroep: 44,2 jaar, totaal aangeschreven groep: 43,2 jaar).

Alle cijfers in dit rapport hebben betrekking op de responsgroep, tenzij anders vermeld.

Dit rapport is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 komt de leeftijds- en geslachtsverdeling van de in 2016 werkzame oefentherapeuten aan de orde. Daarnaast wordt er in dit hoofdstuk ingegaan op het werkveld en wordt beschreven hoe zij over Nederland verspreid zijn.
- In hoofdstuk 3 wordt vervolgens een vergelijking gemaakt tussen oefentherapeuten die per 1 januari 2016 zelfstandig gevestigd zijn en zij die in loondienst van een instelling werken. De vergelijking betreft onder andere de totale omvang van hun werkweek en het deel ervan dat men aan patiëntenzorg en administratie besteedde.
- Hoofdstuk 4 is gewijd aan de oefentherapeuten die als waarnemer werken en oefentherapeuten die (nog) niet werkzaam zijn. Van hen wordt beschreven welke werkvoorkeuren zij hebben.
- Het laatste hoofdstuk 5 geeft weer hoe de oefentherapeuten denken over hun werk in termen van werktijdverdeling, werkbelasting en of zij concurrentie ervaren. Daarmee wordt naast alle 'harde' arbeidsmarktgegevens ook aandacht besteed aan de 'gevoelskant' die even belangrijk is om de arbeidsmarkt van oefentherapeuten in Nederland te duiden.

2. KENMERKEN VAN DE WERKZAME OEFENTHERAPEUTEN IN NEDERLAND

Als we de respons op de peiling in 2016 wegen (en de waarnemers buiten beschouwing laten) dan kunnen we stellen dat er op 1 januari 2016 in totaal 1.824 oefentherapeuten in Nederland werkzaam waren. Dat is 9,8% meer dan in 2014. Van de 1.824 werkzame oefentherapeuten heeft 56% de opleiding tot oefentherapeut Cesar en 44% de opleiding tot oefentherapeut Mensendieck gevolgd.

2.1 LEEFTIJD EN GESLACHT

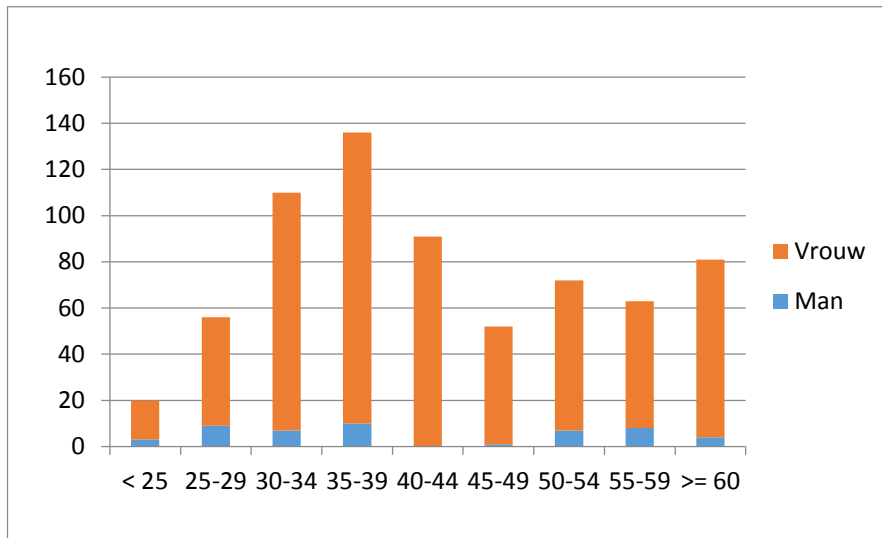
Het overgrote merendeel van de werkzame oefentherapeuten was in 2016 vrouw (93%). In 2014 was dat 91%. Het percentage vrouwen onder de oefentherapeuten Cesar is met 94% nog iets hoger dan onder de oefentherapeuten Mensendieck (92%) maar dit verschil is minimaal.

De gemiddelde leeftijd van de werkzame oefentherapeuten op 1 januari 2016 was 44,6 jaar. De oefentherapeuten Cesar zijn met 43,6 jaar gemiddeld iets jonger dan oefentherapeuten Mensendieck (45,8 jaar). Mannelijke oefentherapeuten zijn gemiddeld wat jonger dan hun vrouwelijke collega's: 41,6 versus 44,8 jaar. Als we verdeling van de werkzame oefentherapeuten over de verschillende leeftijdscategorieën nader bekijken (Figuur 1) dan zien we dat de grootste groep (de helft) 30 tot 44 jaar is. Daarnaast is een redelijk deel (21%) 55 jaar of ouder. Onder de twee jongste leeftijdscategorieën is het percentage mannen het hoogst (15% en 16%). Dit kan duiden op een 'masculinisering' van het beroep, omdat het percentage mannen onder de oefentherapeuten in opleiding nog hoger is, namelijk 35% in 2016¹.

---

¹ De cijfers van de Vereniging Hogescholen, wat de bron is voor dit percentage, laten overigens ook zien dat dit de laatste jaren licht stijgend is: in 2012 was 33% van de oefentherapeuten in opleiding man. Daarbij is er een verschil tussen de opleiding Cesar waar in 2016 27% man was, en de opleiding Mensendieck waar dit 40% was.

Figuur 1: Aantallen werkzame oefentherapeuten¹ naar leeftijdscategorie en geslacht, op 1 januari 2016

¹ Exclusief waarnemers.

2.2 ZELFSTANDIG GEVESTIGD, LOONDIENTST OF WAARNEMER

Driekwart van de oefentherapeuten is in 2016 alleen werkzaam in een zelfstandig gevestigde praktijk, 18% werkt uitsluitend in loondienst bij een instelling, 4% heeft beide werkvelden en 3% is waarnemer. Daarmee zien we een verschuiving met twee jaar geleden toen 85% nog alleen zelfstandig gevestigd was, 13% enkel in loondienst en 2% waarnemer. Jongere oefentherapeuten zijn vaker waarnemer en vaker in loondienst. Zoals Tabel 1 laat zien is het percentage in loondienst onder bijvoorbeeld de 25 tot 34 jarigen rond de 33%, onder de oudere leeftijdsklassen (45+) is het rond de 10%. Verschillen tussen mannen en vrouwen zijn er wat dat betreft nauwelijks, behalve dat mannen wat vaker waarnemer zijn dan vrouwen. Ook dit houdt verband met leeftijd; mannelijke oefentherapeuten zijn gemiddeld jonger zoals we in de vorige paragraaf zagen.

Tabel 1: Relatieve verdeling van het aantal werkzame oefentherapeuten naar werkveld en leeftijdscategorie, op 1 januari 2016

	Waarnemer	Loondienst	Zelfstandig gevestigd	Loondienst en zelfstandig gevestigd	Totaal	
	%	%	%	%	%	N
< 25	55,0	20,0	25,0	0,0	100,0	20
25-29	4,6	34,9	46,5	14,0	100,0	56
30-34	3,2	32,3	56,4	8,1	100,0	110
35-39	2,7	24,0	72,0	1,3	100,0	136
40-44	2,0	15,7	82,4	0,0	100,0	91
45-49	1,1	9,8	87,0	2,1	100,0	52
50-54	0,8	12,0	85,0	2,2	100,0	72
55-59	0,0	9,9	89,2	0,9	100,0	63
>= 60	2,0	11,8	82,3	3,9	100,0	81
<i>Totaal</i>	<i>3,4</i>	<i>17,9</i>	<i>74,9</i>	<i>3,8</i>	<i>100,0</i>	<i>681</i>

2.3 DICHTHEID NAAR STEDELIJKHEID EN REGIO

Op basis van het *gewogen* aantal werkzame oefentherapeuten telt Nederland op 1 januari 2016 10,7 oefentherapeuten per 100.000 inwoners. In 2014 waren er minder (9,9) oefentherapeuten per 100.000 inwoners, maar de beroepsgroep is met bijna 10% gegroeid zoals we aan het begin van dit hoofdstuk stelden. Uit de spreiding van oefentherapeuten over de verschillende provincies (Tabel 2) blijkt dat de dichtheid in Noord-Holland, Utrecht en Gelderland het hoogst is (oplopend van 13,2 tot 14,7) en in Groningen en Limburg het laagst (respectievelijk 5,5 en 6,2). Dat komt overeen met de regionale verdeling in 2014.

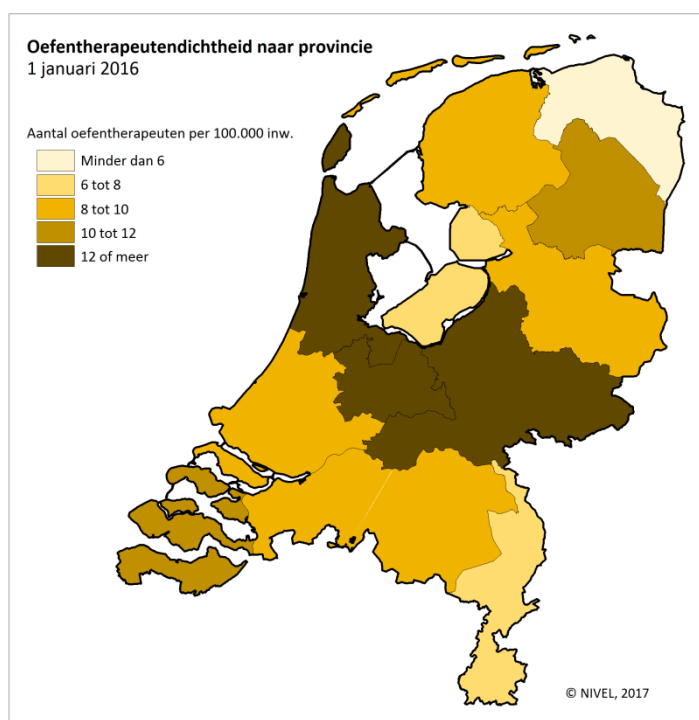
Tabel 2: Oefentherapeutendichtheid (aantal oefentherapeuten per 100.000 inwoners) naar provincie, op 1 januari 2016¹ (gewogen resultaten)

	Aantal inwoners	Aantal oefentherapeuten	Dichtheid
Groningen	583.721	32	5,5
Friesland	646.040	52	8
Drenthe	488.629	52	10,6
Overijssel	1.144.280	112	9,8
Flevoland	404.068	32	7,9
Gelderland	2.035.351	300	14,7
Utrecht	1.273.613	176	13,8
Noord-Holland	2.784.854	368	13,2
Zuid-Holland	3.622.303	352	9,7
Zeeland	381.252	40	10,5
Noord-Brabant	2.498.749	239	9,6
Limburg	1.116.260	69	6,2
Totaal	16.979.120	1.824	10,7

¹ Bron aantallen inwoners per provincie: CBS.

De regionale spreiding is tevens gevisualiseerd in Figuur 2.

Figuur 2: Oefentherapeutendichtheid (aantal oefentherapeuten per 100.000 inwoners) naar provincie, op 1 januari 2016 (gewogen resultaten)

3. ZELFSTANDIG GEVESTIGDEN EN OEFENTHERAPEUTEN IN LOONDIENT

3.1 LOCATIES, PRAKTIJK- EN INSTELLINGSTYPE

De meeste oefentherapeuten werken in één zelfstandige gevestigde praktijk of instelling. Slechts 11% van de zelfstandig gevestigden heeft meerdere praktijken. Van de oefentherapeuten in loondienst werkt 5% op meerdere locaties.

In de enquête is gevraagd naar de praktijkvorm van de *zelfstandig gevestigde oefentherapeuten*: werkt men in een solo-, duo- of een groepspraktijk? In 2016 werkte 36% alleen en dus in een solopraktijk, 42% werkte in een duopraktijk (twee oefentherapeuten) en 22% werkte in een groepspraktijk (drie of meer oefentherapeuten)². Ten opzichte van 2014 is dit een behoorlijke verschuiving; toen werkte 52% in een solopraktijk, 30% in een duopraktijk en 18% in een groepspraktijk.

Aan de *oefentherapeuten in loondienst* is gevraagd in welke type instelling(en) zij werken. Naast de oefentherapeuten die in loondienst zijn van een zelfstandige oefentherapiepraktijk werkt het merendeel (29%) in een verpleeg- of verzorgingshuis. In 2014 was dat hoger, 45%. Ook is het aandeel dat in loondienst van een ziekenhuis in 2016 lager dan in 2014, en werkt men nu vaker in de thuiszorg. Dit kan duiden op de extramuraliseringstrend die zich in de zorg voordoet.

3.2 OMVANG WERKZAAMHEDEN

Aan de zelfstandig gevestigde en oefentherapeuten in loondienst zijn dezelfde vragen gesteld wat betreft de omvang van hun werkzaamheden. Allereerst was dat de vraag of men fulltime of parttime werkt en daarna is preciezer gevraagd hoeveel uur men per week aan direct patiëntgebonden, indirect patiëntgebonden, niet-patiëntgebonden en overige uren besteedt. Tabel 3 toont de resultaten. Zelfstandig gevestigde oefentherapeuten werken vaker fulltime en maken gemiddeld meer uren per week (32,5) dan oefentherapeuten in

---

² Deze correctie heeft het NIVEL moeten maken door een analysefout die verband houdt met het feit dat een aantal oefentherapeuten in meerdere praktijken werkzaam is. In het artikel in de Beweegreden van mei 2017 staat daarom een afwijkend percentage van 25% dat werkzaam zou zijn in een solopraktijk en 33% in een groepspraktijk. Het hier vermelde percentage van 36% werkzaam in een solopraktijk, en 22% in een groepspraktijk, is dus correct.

loondienst (26,2). Ook besteden de zelfstandig gevestigde oefentherapeuten, zoals te verwachten is, een groter deel van hun tijd aan niet-patiëntgebonden en overige activiteiten. De lengte van de werkweken komt nagenoeg overeen met de uitkomsten van de enquête in 2014; deze was toen 32,7 uur per week voor oefentherapeuten in een zelfstandige oefentherapiepraktijk en 26,8 voor oefentherapeuten in loondienst. Wel is in 2016 het percentage dat besteed wordt aan direct patiëntgebonden activiteiten voor beide groepen behoorlijk lager dan in 2014. Toen besteedde oefentherapeuten in een zelfstandige oefentherapiepraktijk nog 78% van hun tijd hieraan en zij die in loondienst van een instelling waren 87%. Dit duidt op de trend naar een verhoogde administratieve lastendruk waar ook de oefentherapeuten mee te maken hebben.

Tabel 3: Werkzaamheid en werkurenverdeling van zelfstandig gevestigde oefentherapeuten en oefentherapeuten in loondienst, op 1 januari 2016

	Zelfstandig gevestigd ³	In loondienst
% dat parttime werkt	82%	90%
Totaal aantal werkuur per week	32,5	26,2
Waarvan besteed aan:		
- Direct patiëntgebonden activiteiten (behandeltijd)	57,8%	66,9%
- Indirect patiëntgebonden activiteiten (verslaglegging e.d.)	18,5%	17,6%
- Niet-patiëntgebonden activiteiten (praktijkvoering)	14,7%	11,8%
- Overige activiteiten (bij- en nascholing)	9,0%	3,7%
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

Wat betreft de werkzaamheid is ook in 2016 gevraagd of men meer of minder uren per week wil werken. Van de oefentherapeuten in loondienst wil 23% meer werken, van de zelfstandig gevestigden 36%. De wens tot minder werken is in beide groepen veel lager (respectievelijk 11% en 7%). Vooral de parttime werkenden geven aan dat ze méér uren zouden willen

³ In het artikel in de Beweegreden van mei 2017 staan in deze kolom iets andere percentages, namelijk 57,7% bij direct patiëntgebonden activiteiten en 8,9% bij overige activiteiten. Deze verschillen hebben te maken met afrondingen op de tweede decimaal, die bij herziening van de cijfers voor dit rapport zo zijn uitgevallen dat het percentage voor direct patiëntgebonden activiteiten 57,8 % moet zijn, en voor overige activiteiten 9,0%.

draaien. De meest genoemde reden hiervoor is de financiële aantrekkelijkheid. Dit zagen we ook in 2014.

3.3 STOPPEN MET WERKEN?

Interessant en relevant voor de arbeidsmarkt is tenslotte ook de vraag of men verwacht te stoppen met werken en tot op welke leeftijd men verwacht als oefentherapeut werkzaam te zijn. Tabel 4 laat zien dat dit voor het overgrote deel van de oefentherapeuten in 2016 nog niet aan de orde is. De zelfstandig gevestigden verwachten wel wat langer door te werken, tot ruim 63 jaar, terwijl zij die in loondienst zijn in hun 62ste levensjaar willen stoppen. De zelfstandig gevestigde oefentherapeuten zijn ook gemiddeld wat ouder zoals we in hoofdstuk 1 zagen.

Tabel 4: Stop-plannen en verwachte stopleeftijd van zelfstandig gevestigde oefentherapeuten en oefentherapeuten in loondienst

	Zelfstandig gevestigd	In loondienst
Heeft concrete plannen om binnen twee jaar definitief te stoppen	4,6%	6,8%
Heeft concrete plannen om binnen twee jaar tijdelijk te stoppen	0,8%	0,9%
Leeftijd tot waarop men verwacht werkzaam te zijn	63,5	61,5

4. OEFENTHERAPEUTEN DIE WAARNEMER OF NOG NIET WERKZAAM ZIJN

Een kleine groep van 43 oefentherapeuten gaf in 2016 aan nog niet werkzaam te zijn, of als waarnemer. Deze groep verschilt wat betreft hun vooropleiding (Cesar of Mensendieck) niet van de responsgroep, maar bestaat wel uit relatief veel mannen (23%) en zijn gemiddeld 33 jaar. Voor een deel gaat het om starters op de arbeidsmarkt.

Gevraagd naar hun wensen blijkt het volgende:

- Evenveel oefentherapeuten (beide 30%) willen in loondienst of als (mede)praktijkeigenaar werkzaam zijn, 16% wil dit combineren. De rest wil als waarnemer werken of heeft geen voorkeur;
- Evenveel oefentherapeuten (beide 47%) willen parttime als fulltime werken, 6% heeft geen voorkeur;
- Het werken in een vrijgevestigde praktijk of gezondheidscentrum is het meest populair onder oefentherapeuten (beide 19%), 12% wil werken in een revalidatiecentrum voor volwassenen, 34% heeft voorkeur voor een ziekenhuis, thuiszorg of school en 16% heeft geen voorkeur;
- Noord-Holland en Noord-Brabant zijn de populairste provincies om in te willen werken (beide 23%), daarna volgen Utrecht en Zuid-Holland (beide 9%). De overige 29% gaf een andere provincie aan, slechts 7% had geen voorkeur.

Het beeld dat hieruit naar voren komt, is dat de werkzoekende oefentherapeuten meer uren, vaker fulltime, en vaker zowel in loondienst als in een eigen praktijk willen werken dan de huidige beroepsgroep. Ook hun voorkeur voor een gezondheidscentrum is opvallend. Hun voorkeur voor provincie valt samen met de provincies waar de dichtheid van oefentherapeuten per inwoner al redelijk hoog is, zoals Utrecht en Noord-Holland.

5. WAT VINDEN DE OEFENTHERAPEUTEN VAN HUN WERK? STELLINGEN

In de peiling van 2016 is aan alle oefentherapeuten een aantal stellingen voorgelegd over hoe zij hun werktijd en werkbelasting ervaren, en of zij ‘concurrentie’ ervaren van anderen in hun werk. Hieronder worden de antwoorden op de drie sets van stellingen weergegeven.

De eerste set stellingen (Tabel 5a) laat zien dat de oefentherapeuten sterke pieken en dalen in hun werk kennen, maar wel zelf hun werktijden kunnen indelen en goed op digitale systemen ingewerkt zijn. Daar staat tegenover dat velen ook ontevreden zijn over de hoeveelheid tijd die zij aan niet-patiëntgebonden taken moeten besteden. Dit sluit aan bij wat in hoofdstuk 3 geconcludeerd is. Vooral de stelling over de tijdsbesteding aan patiëntenadministratie springt eruit: 70% vindt dat deze niet in verhouding staat tot de tijd die zij aan direct patiëntgebonden taken kunnen besteden.

Tabel 5a: Stellingen voorgelegd aan de oefentherapeuten omtrent de werkverdeling

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Mee eens	Helemaal eens	N.v.t.
Ik ben voldoende ingewerkt op digitale systemen (o.a. digitale dossiervorming, declaratieverkeer)	0%	6%	15%	39%	38%	1%
De tijd die ik besteed aan patiëntenadministratie staat in goede verhouding met mijn tijd voor direct patiëntgebonden taken	25%	45%	15%	11%	3%	1%
De hoeveelheid tijd die ik besteed aan niet-patiëntgebonden taken (o.a. scholing, vergaderingen, netwerkbijeenkomsten) vind ik precies goed	10%	33%	30%	21%	5%	0%
Ik kan mijn werktijden zelf indelen	2%	7%	13%	35%	43%	0%
Mijn hoeveelheid werk kent sterke pieken en dalen	4%	16%	26%	35%	18%	1%

De tweede set van stellingen (Tabel 5b) laat zien dat veel oefentherapeuten stress ervaren vanwege de organisatie en het systeem rond hun werk. Vooral de ervaren stress door de

afhankelijkheid van zorgverzekeraar is hoog; 69% (met name zelfstandig gevestigden) is het (helemaal) met de laatste stelling in Tabel 5b eens en ondervindt hierdoor stress.

Tabel 5b: Stellingen voorgelegd aan de oefentherapeuten omtrent de werkbelasting

	Helemaal			Helemaal		
	oneens	Oneens	Neutraal	Mee eens	eens	N.v.t.
Ik ervaar een hoge werkdruk	5%	23%	29%	32%	12%	0%
Ik ervaar stress vanwege financiële onzekerheid	13%	21%	23%	29%	12%	1%
Ik ervaar stress vanwege mijn afhankelijkheid van verwijzers	9%	15%	26%	33%	14%	3%
Ik ervaar stress vanwege mijn afhankelijkheid van zorgverzekeraars	6%	8%	14%	33%	36%	3%

Tenslotte laat de derde set van stellingen (Tabel 5c) zien hoe de oefentherapeuten over concurrentie in hun werk denken. De meesten ervaren dit niet van hun directe collega's of de POH in de huisartspraktijk. En uitzondering zijn fysiotherapeuten bijna 50% ervaart concurrentie van deze collega-paramedici die in de buurt werkzaam zijn of willen gaan werken.

Tabel 5c: Stellingen voorgelegd aan de oefentherapeuten omtrent concurrentie

	Helemaal			Helemaal		
	oneens	Oneens	Neutraal	Mee eens	eens	N.v.t.
Ik ervaar concurrentie van mijn directe collega's, die in dezelfde praktijk werken	46%	22%	7%	5%	2%	18%
Ik ervaar concurrentie van oefentherapeuten, die in de buurt werkzaam zijn of willen gaan werken	28%	24%	20%	17%	6%	4%
Ik ervaar concurrentie van fysiotherapeuten die in de buurt werkzaam zijn of willen gaan werken	18%	17%	14%	31%	18%	2%
Ik ervaar concurrentie van de POH (praktijkondersteuner huisarts)	44%	23%	16%	7%	4%	5%